

SVENSK POLITIK HÖRS FÖR DÅLIGT!

#hörselsmartval

Att kunna följa och delta i valdebatten är en grundläggande del av vår demokrati. Trots det utestängs hörselskadade ofta från det politiska samtalet. Därför säger vi i HRF: Gör valrörelsen 2018 tillgänglig med textning, teleslingor och tolkning. Satsa på en hörselsmart valkampanj!

Ungefär 1,5 miljoner väljare har nedsatt hörsel. Det innebär att om inte valdebatter, valmöten, kampanjfilmer, intervjuer med mera är tillgängliga för hörselskadade utestängs en stor grupp väljare. HRF uppmanar därför partier, medier och andra opinionsbildare att se till att valrörelsen blir öppen för hörselskadade. Då behövs:

Textning. Alla valfilmer på webben, tv, bio, appar, sociala medier med mera behöver vara textade.

Teleslinga. Lägg alltid möten i lokaler med teleslinga, så att hörapparat användare hör bättre.

God ljudmiljö. Välj lokaler där tal är lätt att höra.

Tolkning. Boka gärna både skrivtolkning och teckenspråktolkning vid större möten.

Det mesta av detta är ganska enkelt att åstadkomma och vi på HRF ger gärna tips och praktiska råd. Bland annat kan ni kolla in vår "Checklista för hörselsmart valrörelse" eller vända er till våra rådgivare på Hörsel-linjen (se nästa sida).

Ytterst är tillgänglighet i valrörelsen en fråga om demokrati och grundläggande rättigheter. Tänk bara: Om inte alla kan följa och aktivt delta i valrörelsen, har vi då en demokrati värd namnet?

Otillgänglighet i valrörelsen innebär också att partier riskerar att missa väljare – och röster! Vilket

Hörselskadades Riksförbund

parti har råd att exkludera 1,5 miljoner väljare från sin valkampanj och sitt budskap? Varje röst räknas!

Framför allt handlar tillgänglighet om respekt för alla människors lika värde. Ett valmöte utan teleslinga eller en valfilm utan textning är lite som en stängd dörr:

Du är inte välkommen här!

Otillgänglighet är olaglig diskriminering

Sedan januari 2015 är bristande tillgänglighet en form av diskriminering, enligt diskrimineringslagen. Ansva-

riga måste se till att deras verksamhet är öppen även för personer med funktionsnedsättning.

Tillgänglighet är en FN-skyddad rättighet

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 29, slår fast att alla som har en funktionsnedsättning ”effektivt och fullständigt” ska kunna ”delta i det politiska och offentliga livet på samma villkor som andra”. Den säger även att valmaterial ska vara tillgängliga.

TIPS: Så får ni en hörselsmart valrörelse!

Att skapa tillgänglighet för hörselskadade behöver inte vara så svårt. Det gäller bara att skaffa sig lite koll.

Du hittar vår ”Checklista för hörselsmart valrörelse” på www.hrf.se/val2018. Här är våra viktigaste tips:

- **Texta allt – och nå fler!** Vi är 1,5 miljoner hörselskadade som behöver textning. Men text är även ett smart sätt att nå alla andra. Visste du att 90 procent kollar filmklipp i sociala medier och på webben med ljudet avstängt! Med andra ord: text är en självklarhet om man vill nå många. Gör så här:

- **Texta själva – snabbt, enkelt och gratis!** Korta filmer textar ni enkelt själva, med hjälp av gratisprogrammet Amara, och laddar sedan upp via YouTube. Är det bara några repliker så går det på en kvart. En kort anvisning för textning finns här: www.hrf.se/texta-filmklipp-for-webben
- **Anlita en professionell textare.** Om det handlar om en längre film och ni har ont om tid kan ni gärna anlita en professionell textare. Om ni livestreamar från ett event bör ni anlita direkttextare eller skrivtolkar, så att texten kan visas i realtid.

Annat att tänka på när det gäller textning:

- **Texta allt som sägs samt betydelsebärande ljud.** Hoppa inte över korta repliker eller om det finns en ljudeffekt som är viktig för sammanhanget.
- **Gör texten valbar.** En fördel med att inte bränna in texten i filmen, utan att ladda upp den i en särskild fil, är att texten blir valbar. Det går också att ladda upp flera textfiler på olika språk!

- **Se till att det finns teleslinga.** En teleslinga innebär att ljudet överförs trådlöst från ljudanläggningen till hörapparater, så att hörselskadade kan höra bättre. Lägg därför möten i lokaler där det finns teleslinga eller motsvarande, eller hyr in en tillfällig slinga. Tänk på att teleslinga även kan användas utomhus, till exempel vid en valstuga eller på ett torgmöte.

OBS: Kom ihåg att kontrollera att teleslingan fungerar som den ska, utan störningar, i god tid före ett möte.

- **Se till att alla talar i mikrofon.** Det är viktigt att allt som sägs, både av medverkande och åhörare, alltid sägs i mikrofon – annars hörs det inte på teleslingan.
- **Välj lokaler med bra ljudmiljö.** När de som talar hörs bra, utan störande ekon, slammer och stark ljudnivå, blir arrangemang mer lyckade. Ljudmiljön är avgörande för hörselskadade, men viktig för alla andra också!
- **Boka tolkning.** Boka skrivtolkning och teckenspråkstolkning vid större, öppna arrangemang. Skrivtolkning är ett slags ”simultantextning”, som uppskattas även av många som hör bra, särskilt i sämre ljudmiljöer.
- **Informera mera!** Glöm inte att tydligt ange på webben, i sociala medier, i annonser med mera att det finns teleslinga, skrivtolkning och teckenspråkstolkning.
- **Fråga Hörsellinjen om råd.** Har ni frågor om tillgängligheten för hörselskadade? Då är ni välkomna att vända er till HRFs Hörsellinjen för kostnadsfri rådgivning. Skicka in frågor www.horsellinjen.se (mejlförmulär) eller ring 0771-888 000 (vardagar kl. 9-15).

Läs mer på www.hrf.se/val2018

Ett valblad från Hörselskadades Riksförbund (HRF)

e-post: hrf@hrf.se, tel: 08-457 55 00, texttel: 08-457 55 03, webb: www.hrf.se och www.horsellinjen.se